

Migranternas Vänner är en ideell förening med uppgift att:

- Knyta kontakter mellan ättlingar till emigranter i Sverige och andra länder, främst Amerika.
- Skapa ett kontaktnät mellan släkt- och emigrantforskare i bygden och övriga landet.
- Stödja verksamheten vid Migranternas Hus genom olika aktiviteter.
- Underlätta för forskare att komplettera källor vid Migranternas Hus.

Medlemsavgifter:

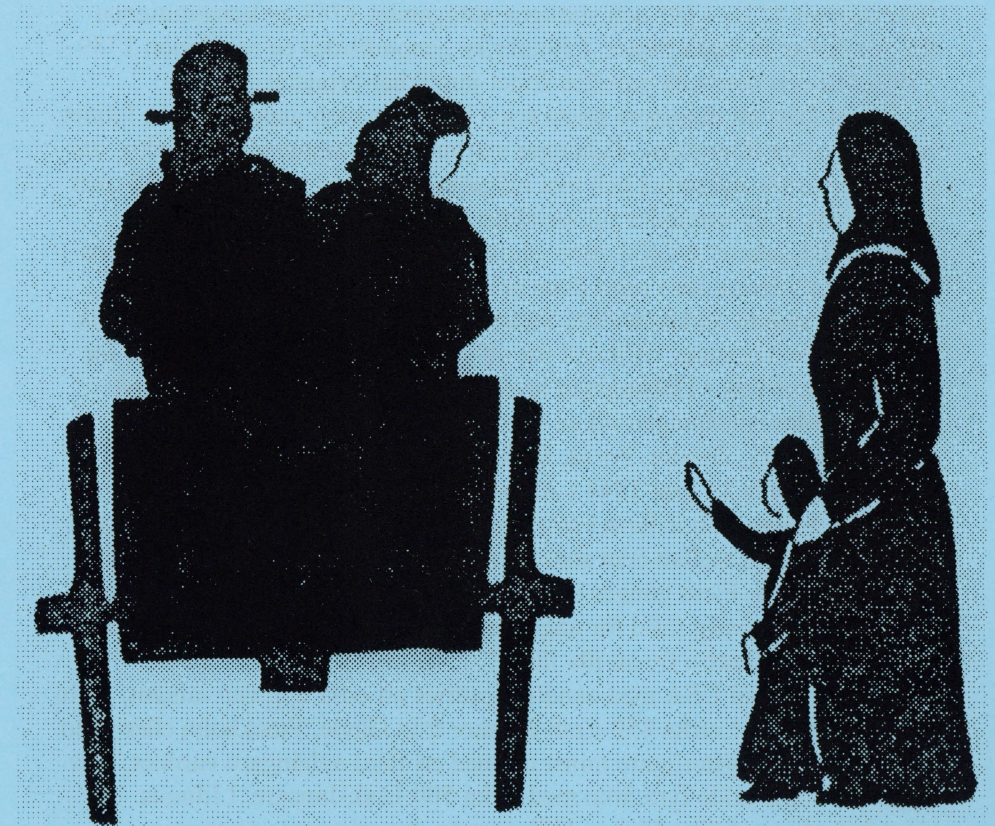
Enskild medlem	100:-
Ungdom t o m det år man fyller 18 år	50:-
Familj (med hemmaboende barn)	150:-
Förening och organisation	250:-

Avgiften sätts in på föreningens **bankgiro 5856 – 8213**.

Var vänlig ange adress, telefonnummer och eventuell e-postadress på bankgiroblanketten!

Styrelse 2006 för Migranternas Vänner:

Ordförande:	Göran Stigsson	Edsbyn	0271-222 14
Sekreterare:	Karl-Erik Olsson	Viksjöfors	0271-171 74
Kassör:	Christina Sundberg	Rösaberg	0271-123 11
Ledamöter:	Alf Arvidsson	Malvik	0271-100 27
	Anna-Lena Carlsson	Njupa Voxna	0271-411 29
	Rolf Edeborg	Edsbyn	0271-587 50
	Agneta Muscat	Alfta	0271-170 30
<i>Donor</i> →	<u>Lars-Åke Wångstedt</u>	Edsbyn	0271-209 90

Migranternas Vänner

Bakgrund och historik

Slutet av 1700-talet blev dramatiskt och betydelsefullt för hela världen och all tid framöver. I Amerika var det självständighetsförklaringen 1776, frihetskriget 1776-1783 och slutligen antagandet 1788 av konstitutionen för Amerikas Förenta Stater. I Frankrike genomfördes en revolution 1789-1799 med den berömda parollen frihet-jämlikhet-broderskap.

Frihet kom att dominera nästa sekel i Sverige men under det från latinet hämtade ordet liberalism. Tidningar startades och möten genomfördes, där propaganda för nykterhet och nya religiösa tankar spreds under 1830- och 1840-talen. Folk samlades till andakter även i hemmen såsom konventikelplakatet påbjöd, men växte till större grupper än bara gårdens folk. Detta tolererades i regel även om det inte var tillåtet.

Till ett sådant andaktsmöte i Söderala kom i januari 1843 bonden Erik Jansson från Torstuna, officiellt för att sälja vetemjöl men i praktiken för att utröna hur folk i Hälsingland levde med Bibeln, kyrkan och tron på Gud. Det blev inledningen till en sekt, som framför allt kom att beröra socknarna Alfta, Delsbo, Forsa, Söderala och Voxna.

Tisdagen den 11 juni 1844 i Alfta tände Ersk-Jansarna det första bokbålet. Senare följde flera i större eller mindre omfattning. Successivt vidgades klyftan mellan dem som gillade Erik Jansson och dem som ogillade honom. Flera gånger blev han häktad och ibland även rannsakar vid tingen men aldrig fälld för något brott. Risken för utvisning blev dock uppenbar och "bättre fly än illa fäktas".

Frihetens land USA med oändliga prärier att odla upp var välkänt. 1846 för tio skepp med cirka 850 Ersk-Jansare från Gävle, Stockholm eller Oslo till Amerika och ytterligare minst tre med ett fåtal anhängare vardera. Fler följde de kommande fyra åren med cirka 500 Ersk-Jansare. I Illinois grundade de samhället Bishop Hill, som är den viktigaste platsen i Amerika med svensk anknytning.

1944 ville några hembygdsintresserade personer påminna om bokbålet 100 år tidigare. På en sten vid platsen i Tranberg blev ett ord och datum inhugget. Händelserna på 1840-talet ville många dock inte minnas, än mindre fira.

50 år senare hade nya människor blivit intresserade av emigrationen och dess betydelse för bygden. De planerade för en minnesvecka med svenskättlingar från USA som gäster. Arbetsnamnet blev **The Igniting Spark** eller **Den Tändande Gnistan**. "Bokbålsdagen" var en lördag och bjöd på strålade väder för hundratals människor som mött upp. En av gästerna var den nästan 88 år gamla Gladys Peterson, vars mormor var en av emigranterna 1846 och dotter till den välkände Peter Wickblom.

Drygt ett halvt år tidigare hade Arbetsförmedlingen ordnat en administrativ hjälp åt Den Tändande Gnistan. Hon fick sedan genom Kommunen ansvar för att med folk anvisat från Arbetsförmedlingen bygga upp en databas över migranter hämtade från kyrkböckerna. Gruppen började med den egna kommunen och fortsatte med övriga länet. Den blygsamma starten i några kontorsrum, som tidigare ingått i ÖSA, växte och flyttade till 22:an vid Gästis. Ännu en flyttning gjordes. Nu finns **Migranternas Hus** i Ol-Anders gården.

Efter flera års verksamhet med förberedelser inför och sammanfattning av deltagandet i det stora 150-årsjubileet i Bishop Hill i september 1996 ansåg arbetsgruppen för Den Tändande Gnistan att den gjort sitt. En idé väcktes att starta en vänförening till Migranternas Hus, som genom sina medlemmar och volontärarbete kunde stödja verksamheten där och samla alla med intresse för migrationen.

Under försommaren kallades ett fåtal kända aktivister kring migrationen till ett möte för att diskutera bildandet av en vänförening. De som kom blev en interimsstyrelse jämte revisorer och valberedning tillsammans med några frånvarande, som visat vilja att medverka i startandet. Dessa personer har utarbetat förslag till namn, stadgar, medlemsavgift och andra villkor för den blivande vänföreningen. Dessa förslag skall godkännas, eventuellt efter ändringar, vid konstituerade möte.

Skrivet av Lars-Åke Wängstedt